

KAPITOLA 1

Byl skoro prosinec a Jonas začínal mít strach. Ne. Špatné slovo, opravil se v duchu. Strach je pocit, který člověku svírá žaludek a znamená, že se stane něco hrozného. Takový strach cítil před rokem, když se nad společenstvím dvakrát ukázalo neznámé letadlo. Viděl ho při obou přeletech. S přimhouřenýma očima zahlédl, jak se štíhlý tryskáč mihl po obloze takovou rychlostí, že z něj zbyla skoro jen šmouha, a v příštím okamžiku se v jeho stopách rozlehla hromová rána. A o něco později přeletělo stejné letadlo ještě jednou, tentokrát z opačné strany.

V první chvíli Jonas jenom žasl. Ještě nikdy neviděl letadlo tak zblízka, protože létat nad obydlenu plochou bylo proti pravidlům. Čas od času ale přilétaly na přistávací plochu za řekou nákladní letouny se zásobami, a děti pokaždé vyrazily na kole k řece a zaujatě sledovaly vykládání. Prázdná letadla pak znovu odlétala na západ, vždycky pryč od společenství.

To letadlo před rokem bylo ovšem úplně jiné. Žádný těžkopádný břichatý nákladní letoun, ale jednomístný tryskáč se špičatým nosem. Jonas se tehdy zarazil a nejistě se rozhlédl kolem sebe. Dospělí i děti stejně jako on nechali všeho, co právě dělali, a celí zmatení čekali, jak se ta nezvyklá událost vysvětlí.

Pak dostali všichni občané rozkaz, aby šli do nejbližší budovy a nevycházeli. Okamžitě, zdůrazňoval chrčivý hlas v amplionech. Kola nechte ležet.

Jonas bez váhání poslušně položil kolo na cestičku za rodinným příbytkem, zaběhl dovnitř a zůstal tam. Byl sám. Oba rodiče byli v práci a sestřička Lily si hrála ve středisku péče o děti, kam chodívala vždycky po škole.

Když se podíval oknem ven, neviděl ani živáčka. Nikde žádný zametač, údržbář nebo roznašeč jídla, kterých bylo jindy touhle dobou všude plno. Jen tu a tam leželo jízdní kolo položené na boku — jednomu se ještě pomalu otáčelo přední kolo.

Tehdy měl strach. Vnímal očekávání, prostupující celým ztichlým společenstvím, a svíral se mu žaludek. Trásl se.

Ale nešlo o nic vážného. Za pár minut to v amplionech znovu zapraskalo a hlas, tentokrát už klidnější a zdaleka ne tak naléhavý, vysvětlil občanům, že si pilot při výcviku popletl navigační instrukce, omylem zatočil špatným směrem a pak se pokoušel vrátit dřív, než jeho chybu někdo zpozoruje.

Netřeba dodávat, že dotyčný pilot bude vyřazen, zakončil hlas hlášení a rozhostilo se ticho. Poslední věta vyzněla trochu ironicky, jako by daná skutečnost hlasatele pobavila, a i Jonas se maličko pousmál, i když věděl, o jak závažnou věc se jedná. Vyřazení představovalo pro produktivního občana zásadní rozhodnutí — byl to strašlivý trest, který se uplatňoval jen v případě neomluvitelného pochybení.

Ani dětem se nepromíjelo, když tohle slovo bezmyšlenkovitě použily při hře jen proto, že kamarád nechtyl přihrávkou nebo zakopl při závodě. Jonas to také jednou udělal. Jeho nejlepší kamarád

tehdy udělal z neobratnosti hloupou chybu a jejich družstvo ztratilo bod. „Jsi vyražený, Ashere!“ zavolal na něj Jonas, načež si ho trenér vzal stranou a krátce, důrazně s ním promluvil. Po zápase se Jonas Asherovi omluvil.

Když teď šlapal podél řeky domů a přemýšlel o strachu, vybavil si onen pocit při přeletu letadla, kdy se mu žaludek skoro hmatatelně sevřel strachy. Rozhodně to bylo něco jiného než teď, když se blížil prosinec. Přemýšlel o slově, kterým by ten pocit popsal nejnvýstižněji.

Jonas si na vyjadřování dával pozor. Ne jako jeho kamarád Asher, který mluvil tak rychle, že se mu všechno pletlo dohromady, řadil slova a slovní obraty do spojení, kterým skoro nebylo rozumět, a mnohdy mu z toho vycházely ohromně legrační věci.

S úsměvem si vybavil, jak se Asher jednou ráno vřítel do třídy, pozdě a bez dechu jako vždycky, právě uprostřed zpěvu ranní hymny. Když vlastenecká píseň dozněla a všichni se posadili, Asher jediný zůstal stát, aby přednesl veřejnou omluvu, jak se od něj očekávalo.

„Omlouvám se, že jsem vyrušil své učební společenství,“ sypal ze sebe zadýchaně obvyklou frázi omluvy. Instruktor i třída trpělivě čekali, jak jim své zpoždění vysvětlí. Žáci se usmívali, protože Asherových omluv slyšeli už spousty.

„Vyšel jsem z domu včas, ale když jsem jel kolem líhně, pracovní četa právě třídila lososy. Ta podívaná mě natolik zajmula, že jsem úplně zapomněl na čas. Omlouvám se svým spolužákům,“

dokončil Asher obvyklým způsobem. Uhladil si zmuchlanou halenu a posadil se.

„Přijímáme tvoji omluvu, Ashere,“ zarecitovala třída sborem obvyklou odpověď. Řada spolužáků se přitom kousala do rtů, aby se nerozesmáli.

„Přijímám tvoji omluvu, Ashere,“ řekl instruktor. I on se usmíval. „A děkuji ti, protože jsi mi znovu poskytl příležitost k výkladu o jazyce. ‚Zajmula‘ není úplně přesné slovo, když je řeč o lososech.“ Otočil se a napsal na tabuli slovo „zajmout“. Hned vedle připsal „zaujmout“.

Jonas se při té vzpomínce usmál. Už byl skoro doma. Ještě když ukládal kolo do úzkého přístěnku u dveří, přemítal o přesných významech a došel k závěru, že prosinec je sice na spadnutí, ale slovo „strach“ přece jen nevystihuje, co cítí. Je to příliš silné podstatné jméno.

Na tenhle prosinec čekal už dlouho. A když se teď konečně přiblížil, Jonas z něj neměl strach, spíš byl... dychtivý, to je to pravé. Dychtivě čekal, až přijde. A samozřejmě se těšil. Všechny Jedenáctky se těšily, už proto, že ta událost měla nastat co nevidět.

Ovšem cítil při tom pomyšlení i špetku nervozity. Mohlo to přece jen dopadnout všelijak.

Znepokojený, usoudil Jonas nakonec. Tak se cítím.

* * *

„Kdo chce dneska začít se sdílením pocitů?“ zeptal se Jonasův otec na závěr večerního jídla.

Byl to jeden z obvyklých rituálů, dělit se večer o pocity z uplynulého dne. Jonas se sestrou Lily se někdy hádali, kdo bude mluvit první. Součástí rituálu byli samozřejmě i rodiče, také oni každý večer popisovali svoje pocity. Ale to byli rodiče, byli dospělí, a tudíž je ani nenapadlo škorpit se a dohadovat o to, kdy přijdou na řadu.

A dneska to nedělal ani Jonas. Pocity, které se v něm svářely toho večera, byly příliš složité. Rád by se o ně podělil, ale i když věděl, že mu rodiče pomůžou se v nich vyznat, nechtělo se mu probírat se svými složitými emocemi jako první.

„Tak povídej, Lily,“ vyzval sestru. Byla mnohem mladší, teprve Sedmička, a samou horlivostí div nepadla ze židle.

„Dneska odpoledne jsem měla hrozný vztek,“ začala Lily. „Byli jsme s naší skupinou na hřišti a přišla tam na návštěvu jiná skupina Sedmiček, jenže oni vůbec nedodržovali pravidla! Jeden z nich — byl to On, ale nevím, jak se jmenoval — pořád předbíhal u skluzavky, i když my ostatní jsme čekali v řadě. Měla jsem na něj hrozný vztek. Udělala jsem z ruky pěst, takhle.“ Zvedla zařátou pěstičku a ostatní se při tom vzpurném gestu shovívavě pousmáli.

„Co myslíš, proč ta druhá skupina nedodržovala pravidla?“ zeptala se matka.

Lily o tom chvíli přemýšlela a pak zavrtěla hlavou. „Nevím. Chovali se jako... jako...“

„Zvířata?“ navrhl Jonas a zasmál se.

„Přesně tak,“ rozesmála se i Lily. „Jako zvířata.“ Ani on, ani ona přesně nevěděli, co to slovo znamená, ale obvykle se používalo o někom, kdo je nevzdělaný nebo neobratný, zkrátka kdo nezapadá mezi ostatní.

„Odkud byla ta druhá skupina?“ zajímal se otec.

Lily svrátila čelo a snažila se rozpomenout. „Vůdce to říkal, když je na začátku vítal, ale nepamatuju se. Asi jsem nedávala pozor. Byli z nějakého jiného společenství. Odjížděli hrozně brzy a v poledne jedli v autobuse.“

Matka přikývla. „Myslíš, že je možné, že třeba mají jiná pravidla? Takže prostě vůbec nevěděli, jakými pravidly se při hraní řídíte vy?“

Lily pokrčila rameny. Pak přikývla. „Asi jo.“

„Taky jste někdy byli na návštěvě v jiném společenství, ne?“ zeptal se Jonas. „Moje skupina jezdila docela často.“

Lily znovu přikývla. „Jako Šestky jsme strávili celý školní den se Šestkami v jiném společenství.“

„Jak sis tam připadala?“

Lily se zamračila. „Bylo to divné. Protože měli jiné metody. Učili se pravidla, která moje skupina ještě neprobírala, a my si připadali hloupě.“

Otec zaujatě poslouchal. „Představuji si toho chlapce, který se dneska neřídil pravidly, Lily,“ řekl. „Myslíš, že se třeba taky mohl cítit hloupě a divně, protože byl v neznámém prostředí a neznal jeho pravidla?“

Lily se nad tím zamyslela. „Ano,“ přikývla nakonec.

„Je mi ho trochu líto,“ přidal se Jonas, „i když ho vůbec neznám. Je mi líto každého, kdo se ocitne na místě, kde si připadá divně a hloupě.“

„A jak se cítíš teď, Lily?“ zeptal se otec. „Pořád máš vztek?“

„Nejspíš ne,“ prohlásila Lily. „Spíš je mi ho asi trochu líto. A mrzí mě, že jsem udělala tu pěst.“ Usmála se.

Jonas sestřičce úsměv oplatil. Její pocity byly vždycky přímočaré, jednoznačné, a nebylo těžké je vyřešit. Nejspíš na tom byl jako Sedmička úplně stejně.

Zdvořile, i když ne úplně soustředěně si vyslechl, jak otec líčí starosti, které měl toho dne v práci. Jednomu z novodětí se nevedlo dobře. Otcovo zařazení znělo pěstoun. Spolu s ostatními pěstouny měli na starosti tělesné a citové potřeby novodětí v nejranějším věku. Jonas věděl, že je to velice zodpovědná práce, ale jeho samotného moc nezajímala.

„Je to On, nebo Ona?“ zeptala se Lily.

„On,“ odpověděl otec. „Roztomilý hošíček s báječnou povahou. Ale neroste tak rychle, jak by měl, a špatně spí. Zatím ho mám v oddělení zvláštní péče a přikrmujeme ho, ale komise začíná uvažovat o tom, že bychom ho vyřadili.“

„Ale ne,“ ozvala se matka soucitně. „Musíš z toho být strašlivě smutný.“

Jonas a Lily účastně přikyvovali. Vyřadit novodítě bylo vždycky smutné rozhodnutí, protože ani nedostalo příležitost užít si život ve společenství. A přitom neudělalo nic špatného.

Jen ve dvou případech nebylo vyřazení za trest. Vyřazení starých občanů znamenalo příležitost k oslavě dobře a plně prožitého života, a tím druhým bylo vyřazení novodítěte. To ale vždycky provázal pocit, že se možná přece dalo něco udělat, nějak tomu zabránit. Zvlášť pěstouni, jako byl otec, takové případy těžce nesli, protože je vnímali jako vlastní selhání. Naštěstí se to stávalo málokdy.

„To ano,“ pokývl otec hlavou, „ale zatím se nevzdávám. Mohl bych požádat komisi o povolení vzít ho sem na noc, kdyby vám to nevadilo. Však víte, co jsou noční pěstouni zač. A tenhle klouček podle mě potřebuje něco lepšího.“

„Ale jistě,“ souhlasila matka a Jonas a Lily přikývli. Už dřív slyšeli, jak si otec stěžuje na noční směnu. Noční pěstounství byla podřadnější práce a přidělovala se těm, kteří neměli na důležitější úkoly v denní směně dost schopností, porozumění nebo zájmu. Většina lidí v noční směně dokonce ani nedostala životního partnera. V mnoha případech jim totiž chyběla schopnost navázat s druhými hlubší vztah, a bez ní těžko mohli vytvořit rodinnou jednotku.

„Třeba bychom si ho mohli nechat,“ ozvala se Lily medovým hláskem a tvářila se přitom jako nevinátka. Jenom to hrála, věděl Jonas. Věděli to i rodiče.

„Lily,“ napomenula ji matka s úsměvem. „Znáš přece pravidla.“

Na každou rodinnou jednotku připadaly dvě děti: jedno ženského a jedno mužského pohlaví. V pravidlech to stálo naprosto jasně.

Lily se zahihňala. „No dobře,“ řekla. „Já myslela, že pro jednou by to třeba šlo.“

* * *

Jako další mluvila o svých pocitech matka. Pracovala na jednom z vedoucích míst v oddělení spravedlnosti a dnes před ní předvedli recidivistu, člověka, který už dřív porušil pravidla a udělal to znovu. Matka byla v prvním případě přesvědčená, že dostal spravedlivý a přiměřený trest, a po jeho skončení se směl vrátit na svoje místo — do své práce, domova i rodinné jednotky. Když ho teď před ní předvedli podruhé, cítila nesmírné zklamání a zlost. A dokonce i výčitky, protože nedokázala změnit jeho přístup k životu.

„Měla jsem také strach, o něj,“ přiznala. „Víte, že třetí šance neexistuje. Je jasně stanoveno, že pokud někdo poruší pravidla potřetí, nezbyvá než ho vyřadit.“

Jonas se zachvěl. Věděl, že se takové případy stávají. Dokonce přímo v jeho skupině Jedenáctek byl chlapec, jehož otec byl před léty vyrazen. Nikdo se o tom nikdy nezmínil jediným slovem, tak strašlivá hanba to byla. Jonas si nic podobného nedokázal ani představit.

Lily vstala, došla k matce a pohládila ji po paži.

Otec se naklonil a vzal ji za ruku. Jonas se natáhl pro její druhou dlaň.

Společně ji utěšovali a matka se brzy usmála, poděkovala jim a tiše dodala, že se už cítí mnohem lépe.

Rodinný rituál pokračoval. „Jonasi?“ obrátil se na něj otec. „Jsi dneska poslední.“

Jonas si vzdychl. Dnes večer by byl skoro radši, kdyby si mohl nechat pocity pro sebe. Ale to bylo samozřejmě proti pravidlům.

„Připadám si znepokojený,“ přiznal. Byl rád, že nakonec připadl na tohle výstižné slovo.

„Pročpak, synku?“ Otec se na něj starostlivě zadíval.

„Já vím, že není důvod dělat si starosti,“ vysvětloval Jonas, „a že si tím prošel každý dospělý. Třeba ty, otče, a ty, matko. Ale přesto mě ten obřad znepokojuje. A už je skoro prosinec.“

Lily zvedla hlavu, oči navrch hlavy. „Obřad Dvanáctek,“ zašeptala obdivně. I ty nejmenší děti, mladší, než byla ona, dobře věděly, že jednou čeká i je.

„Jsem rád, žes nám pověděl o svých pocitech,“ řekl otec.

„Lily,“ pokynula matka dcerce. „Běž se převléknout na noc. My s otcem tu ještě chvíli zůstaneme a promluvíme si s Jonasem.“

Lily vzdychla, ale poslušně sklouzla ze židle. „V soukromí?“ zeptala se.

Matka přikývla. „Ano,“ řekla. „Tohle bude soukromý hovor mezi námi a Jonasem.“

KAPITOLA 2

Jonas sledoval, jak si otec nalévá nový šálek kávy. Čekal.

„Když jsem byl malý,“ začal otec, „nikdy jsem se nemohl dočkat prosince. Stejně jako teď ty a Lily. Každý prosinec přinášel ohromné změny.“

Jonas přikývl. Přesně si vybavoval každý prosinec od doby, kdy se stal, jestli ho paměť nepletla, Čtyřkou. Ty dřívější si nepamatoval. Ale vídal jejich průběh každý rok a vzpomínal si na všechny prosince, které se týkaly jeho sestry. Vybavoval si ten, kdy jeho rodina Lily dostala, den, kdy jí přidělili jméno a kdy postoupila mezi Jedničky.

Obřad Jedniček byl samý křik a smích. Každého prosince se z dětí narozených v předchozím roce stávaly Jedničky. Pěstouni, kteří je měli od narození na starosti, je jedno po druhém přinášeli na pódium — každý rok přesně padesát dětí, pokud nemuseli žádné vyřadit. Některé děti už chodily, i když nejistě a na roztřesených nožkách, a jiné, staré teprve pár dní, přinášeli pěstouni zabalené v příkrývkách.

„Baví mě přidělování jmen,“ poznamenal Jonas.

Matka s úsměvem přikývla. „Ten rok, co jsme dostali Lily, jsme samozřejmě věděli, že můžeme očekávat naše dítě ženského pohlaví, protože jsme podali žádost a schválili nám ji. Ale hrozně mě zajímalo, jak se bude jmenovat.“

„Mohl jsem tenkrát ještě před obřadem nenápadně nakouknout do seznamu, ale neudělal jsem to,“ přiznal otec. „Komi-se ho vždycky sepisuje předem a je uložený přímo v kanceláři v pěstounském středisku. Abych pravdu řekl,“ pokračoval, „mám z toho trochu výčitky svědomí. Dneska odpoledne jsem totiž zašel do kanceláře, abych viděl, jestli už mají hotový letošní seznam. Ležel tam na stole, a tak jsem se podíval na číslo třicet šest — to je ten hošíček, co mi dělá starosti. Napadlo mě totiž, že by mu třeba prospělo ve vývoji, kdybych mu říkal jménem. Jen soukromě, samozřejmě, když u toho nebude nikdo jiný.“

„Našel jsi ho?“ zeptal se Jonas. Nevěřil vlastním uším. Samozřejmě nešlo o žádné veledůležité pravidlo, ale pouhý fakt, že otec vůbec nějaké pravidlo porušil, ho naplňovalo uctívou bázni. Podíval se na matku, protože to ona dohlížela na jejich dodržování, a ulevilo se mu, když zjistil, že se usmívá.

Otec přikývl. „Jeho jméno — jestli to tedy dotáhne až k jejich přidělování a nebudeme ho muset vyřadit — bude Gabriel. A tak mu ho šeptám, když ho každé čtyři hodiny krmím, a i během cvičení a hry, když mě nikdo neslyší. Totiž, vlastně mu říkám Gabe,“ dodal s úsměvem.

„Gabe,“ pronesl Jonas zkusmo. Dobré jméno, usoudil.

Toho roku, kdy dostali Lily a dozvěděli se její jméno, Jonas postupoval teprve mezi Pětky, ale dobře si pamatoval na všechno to vzrušení a na hovory, které se dlouho před jejím příchodem doma vedly. Jak asi bude vypadat, jaká bude, jak zapadne

do zaběhnuté rodinné jednotky? Vzpomínal si, jak vystupoval s rodiči na pódium a otec výjimečně krácel po jeho boku, místo aby stál na místě pěstounů, protože toho roku měl dostat svoje vlastní novodítě.

Vzpomínal si, jak matka vzala novodítě, jeho sestru, do náručí, a spolu s ostatními rodinnými jednotkami poslouchala záznam z dokumentace: „Novodítě dvacet tři,“ četl přidělovač jmen. „Lily.“

Vzpomínal si, jak se otec zatvářil potěšeně a zašeptal: „Jedna z mých nejoblíbenějších. Doufám jsem, že to bude právě ona.“ Všichni tleskali a Jonas se usmíval. Líbilo se mu, jak se sestra jmenuje. Lily v polospánku zamávala droboučkou pěstičkou. Pak sešli dolů, aby mohla nastoupit další rodinná jednotka.

„Když jsem byl Jedenáctka, jako jsi ty, Jonasi,“ vzpomínal teď otec, „nemohl jsem se obřadu Dvanáctek vůbec dočkat. Ty dva dny byly nekonečné. Vzpomínám si, že Jedničky mě bavily, to mi vydrželo dodnes, ale ostatní obřady jsem moc nesledoval, jediné sestřin. Moje sestra tehdy postupovala mezi Devítky a dostala kolo. Už předtím jsem ji učil jezdit na tom svém, i když technicky vzato se to nemá dělat.“

Jonas se zasmál. Tohle bylo jedno z mála pravidel, které nikdo nebral moc vážně, a porušoval je snad každý. Všechny děti dostaly kola teprve jako Devítky a do té doby neměly dovoleno na nich jezdit. Ale starší bratři a sestry to skoro vždycky mladší sourozence potají naučily předem. Jonas sám občas uvažoval, jestli to s Lily nezkusit už teď.

Proslýchalo se, že možná dojde ke změně pravidla a děti budou dostávat kola v mladším věku. Komise už se prý tou otázkou začala zabývat. Když se nějakým problémem začala zabývat komise, lidé se vždycky smáli, že než se pravidlo doopravdy změní, stane se z členů komise Rada starších.

Změna pravidel byla nesmírně složitá věc. Když se někdy jednalo o něco opravdu důležitého — což věk vhodný k jízdě na kole samozřejmě nebyl —, musel o tom v konečné instanci rozhodnout příjemce paměti. Příjemce byl nejvýznamnější člen Rady starších. Jonas nikdy nepotkal nikoho, kdo by ho doopravdy zahlédl, ale bylo pochopitelné, že člověk na tak důležitém místě žije a pracuje o samotě. Otázkou jízdy na kole by ale komise příjemce vůbec neobtěžovala, to se radši budou rok za rokem handrkovat a dohadovat mezi sebou, až občané zapomenou, že se tahle otázka vůbec začala řešit.

Otec pokračoval: „Díval jsem se a tleskal, když moje sestra Katy postoupila mezi Devítky, sundala si z vlasů mašle a dostala kolo. Desítky a Jedenáctky jsem už moc nesledoval. A pak konečně, ke konci druhého dne, který se táhl, jako by nikdy neměl skončit, přišla řada na mě. Začal obřad Dvanáctek.“

Jonas se zachvěl. Představil si svého otce, který byl nepochybně plachý a tichý chlapec, protože z něj vyrostl plachý a tichý muž, jak sedí ve skupince vrstevníků a čeká, až ho zavolají na pódium. Obřadem Dvanáctek prosincové slavnosti končily. A byl ze všech nejdůležitější.

„Vzpomínám si, jak se moji rodiče tvářili pyšně, a vlastně i moje sestra. Určitě se nemohla dočkat, až bude venku a poprvé si vyjede na kole na veřejnosti, ale když jsem přišel na řadu, přestala se vrtět a pozorně přihlížela.

Ale abych pravdu řekl, Jonasi,“ pokračoval otec, „pro mě nebyl můj obřad Dvanáctek takové překvapení, jaké čekáš ty. Já jsem tou dobou už v podstatě věděl, kam budu zařazený.“

Jonas to nechápal. Takovou věc se přece nikdo nemohl dozvědět předem. Výběr byl přísně tajný a Rada starších, která ho prováděla, brala svou úlohu natolik vážně a zodpovědně, že se o zařazování nikdy nežertovalo.

Také matku to zarazilo. „Jak jsi to mohl vědět?“ zeptala se.

Otec nasadil svůj obvyklý laskavý úsměv. „Totiž, já přesně věděl — a rodiče se mi později přiznali, že to bylo jasné i jim —, k čemu mám vlohy. Vždycky mě ze všeho nejvíc bavily novoděti. Když kamarádi z mojí věkové skupiny závodili na kole nebo stavěli ze stavebnic vozítka a mosty —“

„My děláme s kamarády to samé,“ poznamenal Jonas a matka přikývla na souhlas.

„Vždycky jsem si hrál s nimi, protože v dětství si člověk musí tohle všechno vyzkoušet na vlastní kůži. A ve škole jsem byl pilný jako ty, Jonasi. Ale ve volném čase mě to zas a znova táhlo k novodětem. Skoro všechnu dobrovolnou službu jsem si odpracoval v pěstounském středisku. A Rada starších to samozřejmě věděla, protože nás pozorovali.“

Jonas přikývl. V posledních letech si sám uvědomil, že se na něj upírá čím dál větší pozornost. Ve škole, ve volném čase i během dobrovolné služby si všiml, jak Rada starších nepřestává všechny Jedenáctky sledovat. A dělali si poznámky, neušlo mu. Věděl také, že členové Rady tráví dlouhé hodiny na poradě s instruktory, kteří se jemu a ostatním Jedenáctkám věnovali po všechna léta školní docházky.

„Takže jsem to čekal, a když pak vyhlásili, že mé zařazení bude pěstoun, měl jsem radost, ale nepřekvapilo mě to,“ vysvětloval otec.

„A tleskali všichni, i když nebyli překvapení?“ zajímal se Jonas.

„Samozřejmě že ano. Přáli mi to, byli rádi, že jsem zařazený tam, kam jsem chtěl. A já to cítil jako velké štěstí.“ Otec se usmál.

„A byl v tom tvém roce někdo z Jedenáctek zklamaný?“ zeptal se Jonas. Na rozdíl od otce neměl nejmenší tušení, co bude jeho zařazení. Věděl ale, že z některých by byl zklamaný. Otcovy práce si sice vážil, ovšem sám by pěstounem být nechtěl. A dělníkům nezáviděl už vůbec.

Otec se zamyslel. „Ne, myslím, že ne. Rada starších je při výběru a rozřazování ohromně pečlivá.“

„Podle mě je to ta nejdůležitější práce v celém společenství,“ poznamenala matka.

„Moji kamarádku Jošiko překvapilo, když ji zařadili jako lékařku, ale hrozně ji to zajímalo. A pak tam byl Andrej, ano, když jsme byli malí, nikdy se mu nechtělo do tělesných cvičení. Všechn volný čas trávil nad stavebnicí a v dobrovolných hodinách chodil

na staveništi. Rada starších to samozřejmě věděla. Andrej dostal zařazení inženýr a byl bez sebe radostí.“

„Později navrhl ten most přes řeku v západní části města,“ doplnila matka. „Když jsme byli děti my, ještě tam nebyl.“

„Málokdy je někdo zklamaný, Jonasi,“ ujistil ho otec. „Myslím, že tím se nemusíš trápit. A pokud ano, může podat odvolání.“ Tomu se všichni zasmáli. Odvolání dostávala k posouzení komise.

„Trochu mi dělá starosti Asherovo zařazení,“ přiznal Jonas. „Je s ním ohromná legrace. Ale nemá žádný vážný zájem. Všechno bere jen jako hru.“

Otec se tiše zasmál. „Vzpomínám si, jak jsme Ashera měli jako novodítě v pěstounském středisku,“ řekl, „ještě než dostal jméno. Nikdy neplakal. Pořád se jen smál nebo chichotal. Pečovat o něj byla pro všechny skvělá zábava.“

„Členové Rady Ashera znají,“ dodala matka. „Najdou mu zařazení přesně na tělo. Myslím, že si o něj nemusíš dělat starosti. Ale ráda bych tě upozornila na něco, o čem jsi možná ještě nepřemýšlel. Já sama jsem si to plně uvědomila až po obřadu Dvanáctek.“

„A co?“

„Jak dobře víš, tohle je poslední obřad. Po Dvanáctce už na věku nezáleží. Většina z nás dokonce během let ztratí o svém věku přehled, třebaže si ho můžeme kdykoli zjistit v Síni veřejných záznamů. Podstatná je příprava na dospělý život a výcvik, který patří k tvému zařazení.“

„Já vím,“ odpověděl Jonas. „To přece ví každý.“

„Ale znamená to,“ pokračovala matka, „že se přesuneš do jiné skupiny. A tvoji kamarádi zrovna tak. Už nebudeš trávit čas se svou skupinou Jedenáctek. Po obřadu Dvanáctek přejdeš do skupiny podle zařazení, stejně jako další, kdo se budou cvičit pro stejnou práci. Nebudou už žádné dobrovolné služby. Žádné rekreační aktivity. Takže si s kamarády najednou nebudete tolik blízci.“

Jonas zavrtěl hlavou. „S Asherem budeme kamarádi napořád,“ prohlásil odhodlaně. „A budeme spolu přece dál chodit do školy.“

„To je pravda,“ přikývl otec. „Ale pravdu má i matka. Leccos se změní.“

„Ale změní se to k lepšímu,“ přidala se matka. „Po obřadu Dvanáctek se mi stýskalo po volném čase, jaký jsme měli v dětství. Ale když jsem začala s výcvikem na právu a spravedlnosti, poznala jsem lidi se stejnými zájmy, jako jsou ty moje. Uzavřela jsem přátelství na nové úrovni, s lidmi různého věku.“

„Hrála sis ještě někdy, jako Dvanáctka?“ zeptal se Jonas.

„Tu a tam,“ odpověděla matka. „Ale už mi to nepřipadalo tak důležité.“

„Já ano,“ zasmál se otec. „Hraju si dodnes. V pěstounském středisku si hrajeme každý den. Takhle jedou páni a na schovávanou a vařila myšička kašičku.“ Natáhl ruku a pročísl Jonasovi úhledně ostříhané vlasy. „Že budeš Dvanáctka ještě neznámá, že si neužiješ žádnou legraci.“

Ve dveřích se objevila Lily v nočním oblečení. Netrpělivě si

vzdychla. „To je ale namouduši děsně dlouhé soukromé povídání,“ řekla. „A tady někdo čeká na svoji spací pomůcku.“

„Lily,“ obrátila se k ní matka něžně, „už brzy z tebe bude Osmička, a když je někdo Osmička, spací pomůcku mu vezmou a dostanou ji mladší děti. Měla bys pomalu začít usínat bez ní.“

Ale otec už mezitím došel k polici a sundal z ní vycpaného slona. Většina spacích pomůcek byla, stejně jako ta Lilyina, vycpané vymyšlené stvoření ušité z měkké látky. Tomu, které měl dřív Jonas, se říkalo medvěd.

„Tak prosím, Lilinko,“ řekl otec. „Pojď, pomůžu ti sundat z vlasů mašle.“

Jonas i matka obrátili oči ke stropu, ale i oni láskyplně sledovali, jak Lily odchází s otcem do ložnice, v ruce vycpaného slona, kterého dostala jako spací pomůcku, když se narodila. Matka se přesunula ke svému pracovnímu stolu a otevřela aktovku. Měla pořád spoustu práce i poté, co večer dorazila domů. Jonas došel ke svému stolu a začal se probírat papíry, které potřeboval na domácí úkol. Ale prosinec a nadcházející obřad mu pořád nešly z hlavy.

Sice se mu trochu ulevilo, když si popovídal s rodiči, ale stejně neměl nejmenší tušení, jaké zařazení mu rada přidělí a jak se asi bude cítit, až se to dozví.